پرچم

ناشر اندیشه های دموکراتیک خلق افغانستان

شماره (سی و پنجم) دوشنبه ۲۰ عقرب ۱۳۴۷ هـ ۱۱ نوامبر ۱۹۶۸ ع

د اکتوبر د ستر سوسیالیستی انقلاب

د یوپنځوسم تلین په مناسبت

د اکتوبر ستر سوسیالیستی انقلاب د دی پیړی د ډیری ستری حادثی له پنځوسم تلین نه یو کال تیر شو. اوس شوروی خلک د سترو بریو په شرایطو کښې د اکتوبر د سوسیالیستی ستر انقلاب یوپنځوسم کال لمانځی او د لومړنی مترقی او مرفه ټولنی د مادی او فنی بنسټ د جوړولو پر لوری وړاندی خی. یوپنځوس کاله د مخه د ۱۹۱۷ په اکتوبر کښې د روسیی پرولتاریا د خپل کمونیست (بلشویک) ګوند او د هغه په سر کی د لنین تر لارښوونی لاندی تاریخی جهانی بری ته ورسید او د خلکو دکرکی وړ فیوډالی او سرمایه داری استعمارګر او ستمګر نظام یی له منځه یووړ او شوروی دولت یی د ځمکی په شپڼمه برخه کښې برقرار کړ او د لومړی ځل لپاره په تاریخ سوسیالیستی هیواد مینځ ته راغی او له سرمایه داری نه یی سوسیالیزم ته د بشری ټولنی تیریدل شروع کړل.

د اکتوبر د ستر انقلاب بری په نړۍ باندی د امپریالیزم بی رقیبه یکه تازی پای ته ورسوله او د آزادی او ملی استقلال په لاره کښې یی د تر ستم لاندی ملتونو د مبارزی لپاره ډیر امکانات هست کړل. د سوسیالیزم بری په شوروی اتحاد کښې چه د جوړیدو نقشه یی لنین په داهیانه توګه ترسیم کړه، وروسته پاتی روسیه په یوه لوی صنعتی هیواد، د علم او فن او انجنیری به یو لومړنی هیواد بدله کړه، او دی چاری په ستره وطنی جګړه کښې په هټلری آلمان باندی د شوروی اتحاد بری تأمین کړ او په اروپا او آسیا کی د جهانی سوسیالیستی سیستم موجب او د کارګری جهانی نهضت او د ملی آزادی بخشونکی ضد امپریالیستی نهضت لپاره کلک سنګر شو.

د اکتوبر د ستر سوسیالیستی انقلاب او زموږ د آزادو قهرمانو خلکو د وسلیه ایز قیام متقابل تأثیر د آزادۍ او استقلال لپاره بو تاریخی واقعیت دی. دواړه ګاونډی هیوادونه لومړنی هیوادونه وو چه د یوبل ځوان، ملی او مترقی دولتونه یی په رسمیت وپیژندل او د افغانستان او شوروی اتحاد د خلکو تر منځ دوستانه مناسبات مینځ ته راغلی دی.

شوروی اتحاد حتی پخوا تر دی چه په افغانستان کښې د استقلال غوښتونکی مبارزه شروع شی،

(۴ مخ)

ببرک کارمل

مسایل جنبش محصلان

کشور ما

جنبش‌های موجود محصلان کشور ایجاب طرح جدی مسایلی را می‌نماید که حل نظری و عملی آن‌ها به خاطر اتحاد و همبستگی محصلان و برای رشد بعدی جنبش ضرورت حتمی پیدا کرده است. تجربه نشان می‌دهد که محصلان افغانستان باوجود ماهیت طبقاتی غیر کارگری و غیر دهقانی خویش دارای خصوصیات پیکار جویی و تمایلات ضد امپریالیستی و دموکراتیک می‌باشند. این خصوصیات محصلان (اگرچه آن‌ها اکثراً از طبقه مالک و بورژوا، مرفه‌الحال و متوسط بیرون می‌آیند) محصول کشورهای نیمه مستعمره و نیمه فئودالی بشمار می‌رود. به همین جهت است که در اکثر کشورهای کم رشد، من‌جمله کشور ما، قشر محصلان باوجود کوچکی آن نقش قابل توجهی را در مبارزات خلق ایفا می‌نمایند و حتی در مرحله معینی از مبارزه در صف اول جنبش‌های ملی گام می‌نهند.

متعلمان و محصلان افغانی از همان بدو پیدایش خود تاکنون در مبارزات خلق‌های کشور ما همیشه در صفوف نیروهای ملی و مترقی علیه استبداد، ارتجاع، استعمار مبارزه کرده و سنت‌های قهرمانانه و افتخار آمیزی را از خود به یادگار گذاشته‌اند، از اینجاست که نباید به نقش محصلان در جنبش کم بها داده شود.

تجربیات گذشته مبین این حقیقت دردناک است که هیأت حاکمه افغانستان، بخصوص جناح راست ارتجاعی آن، بعضی وقت از یکسو با شیوه بی‌رحمانه‌یی در برابر جوانان و محصلان کشور برخورد کرده‌اند و از سوی دیگر به‌وسیله سلاح تحریک و تفتین، نفاق افگنی و اخلال گری در میان صفوف محصلان باعث تضعیف اتحاد و همبستگی جنبش گردیده‌اند. از اینجاست که برای خنثی ساختن این سلاح‌های استبدادی، ارتجاعی و استعماری باید محصلان آگاه وطن‌پرست افغانستان در باره جدی برخورد کنند و به خاطر پیروزی در جنبش هرچه زودتر و اصولی‌تر و بهتر به حل مسایل زیرین که جنبش محصلان با آن‌ها روبروست و ما به‌اختصار بیان می‌داریم، بپردازند و به پراگنده‌گی و تشتت در میان خود و در جنبش خاتمه دهند و از تجارب تلخ و شیرین گذشته درس بگیرند.

اتحاد و همبستگی:

پرواضح است که در هر جنبش و نهضتی عنصر اتحاد و همبستگی شرط عمده و ضامن کامیابی است.

تجارب چند سال اخیر کشور نشان می‌دهد که وقتی محصلان کشور در فعالیت‌های صنفی و سیاسی متحد بوده‌اند، جنبش گام به گام به‌پیش رفته و هنگامی که نفاق، بی‌اعتمادی و فتنه انگیزی در صفوف محصلان رخنه کرده، جنبش اعم از اینکه به شکل اعتصاب و یا تظاهر و میتنگ بوده، بشکست مواجه شده و ارتجاع به حمله متقابل دست زده است. بنا بر این حقیقت تلخ و ناگوار است که از همه زودتر و مهمتر مسئله اتحاد محصلان با جدیت و قاطعیت تمام مطرح بحث قرار می‌گیرد. معلوم است که تنها دادن شعار اتحاد کافی نیست، باید در جستجوی راه‌ها و وسایل نیل به اتحاد بود و برای اتحاد نیز مبارزه کرد.

به عقیده ما عمده‌ترین و ضروری‌ترین وسیله اتحاد در شرایط کنونی تشکیل سازمان دموکراتیک محصلان (اتحادیه محصلان) است.

اتحادیه محصلان:

باید اذعان کرد که مسأله اتحاد و همبستگی محصلان و تشکیل اتحادیه محصلان با مشکلات زیادی مواجه است. این مشکلات بیشتر از ترکیب قشری و طبقاتی گوناگون محصلان و نظریات سیاسی و مسلکی متفاوت آنان سرچشمه می‌گیرد.

محصلان آگاه و وطن‌پرست کشور چندین مرتبه سعی کردند تا اتحادیه محصلان پوهنتون کابل را تأسیس کنند، ولی بنا بر اختلافات سیاسی و طرح‌های افراطی مسایل سیاسی در مرامنامه و اساسنامه اتحادیه مواجه به شکست گردیده‌اند. از این جاست که عملیه نیل به اتحاد و تأسیس اتحادیه تا کنون مغلق و دشوار بوده و به مشکلات مواجه می‌باشد.

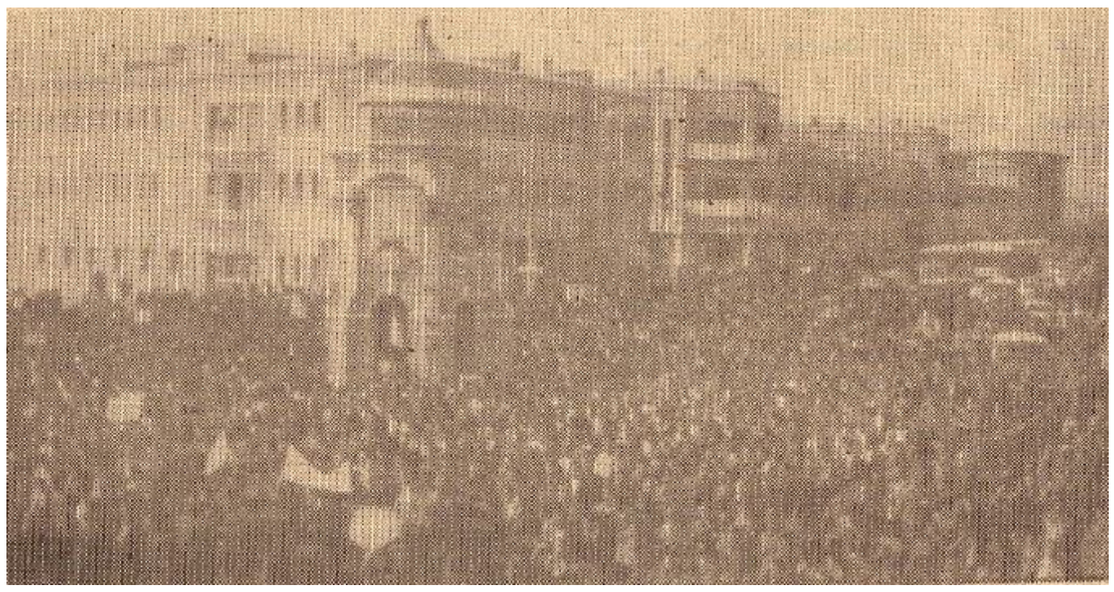
لذا ضرورت مصالح جنبش حکم می‌نماید که برای رفع این مشکلات محصلان کشور برای نیل به ایجاد اتحاد و تشکیل اتحادیه خویش به نکات زیرین توجه نمایند.

- برای رسیدن به اتحاد اولتر از همه واقعبینی، برخورد علمی و منطقی به مسایل، متانت، شکیب

(ص ۲)

زنده باد اتحاد و همبستگی محصلان کشور

اعتصابات و تظاهرات محصلان پوهنتون کابل ادامه دارد

یک صحنه از تظاهرات

از هفته گذشته تا کنون که این خبر را بچاپ می‌سپاریم، اعتصابات و تظاهرات پرشور و باشکوه محصلان پوهنتون توأم با میتینگ‌ها و بیانیه‌های آموزنده و علمی با اتحاد و همبستگی بی‌سابقه، با اشتراک سایر قشرهای مردم، علیه قوانین پوهنتون‌ها و معارف ادامه داشت. تظاهرات در انتهای نظم و دسپلین و همبستگی، که نمونه‌یی از رشد و پختگی سیاسی و اجتماعی محصلان و جوانان افغان را نشان می‌دهد، صورت می‌گیرد.

افکار عامه مردم افغانستان، قانونیت تظاهرات محصلان پوهنتون را تایید می‌نماید.

خوانندگان پرچم اعلامیه ای که پرچم مبارزه را به نشر نگذاشته اند

-۲-

نگاهی به پلان‌های اقتصادی افغانستان

و اصول پلانگذاری علمی

بر طبق این ادعای بی‌اساس که ساختمان »زیربنای «جامعه افغانستان به پایه تکمیل رسیده است و اکنون باید سرمایه گذاری‌ها (بیشتر به اتکای سرمایه گذاری‌های خصوصی) متوجه «پروژه‌های سریع الثمر اقتصادی» گردد، در پلان سوم در نظر گرفته نشده تا از امکانات بالقوه جدید یکه با تطبیق دو پلان گذشته پدید آمده است، برای رشد سریعتر اقتصاد و تقویت بیشتر ساختمان بنیانی جامعه استفاده صحیح به عمل آید. تبلیغات دامنه داری در باره اهمیت این پلان برای رشد اقتصادی کشور و بهبود رفاه عمومی هنگام طرح آن بکار افتاد، ولی اکنون که در نیمه دوم سال دوم «اجرای» این «پلان» قرار داریم کدام «بهبودی» به ملاحظه نرسیده است.

بدین‌جهت از ابتدای امر، این پلان بنا بر سطحی بودن آن، مورد انتقاد و اعتراض نیروها و عناصر دموکراتیک و ملی و بخصوص نیروی ترقی‌خواه دموکراتیک خلق افغانستان و فراکسیون پارلمانی آن قرار گرفت و تعدیل آن را خواستار شد. تا اینکه حکومت مجبور گردید آن را مورد «تجدید نظر» قرار دهد که نتیجه هنوز معلوم نیست. (پلان پنجساله سوم، بخصوص منابع مالی در مقاله «یک نظر اجمالی بر منابع مالی پلان سوم کشور» منتشره در شماره چهارم و پنجم پرچم علما کرتیک شده است. به آن مراجعه فرمایند).

- مشخصه عمده پلانگذاری است که باید تناسب لازم و معینی بین سکتورهای مختلف اقتصاد ملی تأمین گردد و هماهنگی ممکن بین تولید و مصرف ایجاد شود، اما در طرح پلان پنجساله سوم مخصوصاً این پرنسیپ اساسی در نظر گرفته نشده است. مثلاً یکی از نتایج عدم «منظوری» پروژه‌های بزرگ ساختمانی در پلان سوم اضافه تولید سمنت در کشور می‌باشد. اکنون دو فابریکه سمنت مجموعاً به ظرفیت تولیدی ۱۶۰ هزار تن سمنت در سال پس از تکمیل پروژه‌های بزرگ پلان دوم قادر بفروش نیمه‌یی از سمنت تولیدی خود نمی‌باشد و یکی آن از مدتی به این‌طرف تعطیل گردیده است، علی هذالقیاس.

- پلانگذاری باید شرایط مساعدی را برای رشد نیروهای مولده به مقیاس سرتاسر کشور و استفاده معقول و کامل از قوای انسانی در تمام ساحه های اجتماعی و اقتصادی ایجاد نماید. در حالی که در کشور ما صدها هزار کارگر مستعد و آماده بکار، بخصوص در حدود هشتاد هزار کارگر ماهر و نیمه ماهر در ده‌ها رشته مختلف و مغلق تولیدی و ساختمانی، پس از تکمیل پروژه‌های بزرگ ساختمانی پلان دوم، اکنون لشکر بیکاران را تشکیل می‌دهند، بلاتکلیف‌اند و روز بروز بر تعداد آن‌ها افزوده می‌گردد که این بیکاری نمایندگی از سطح پایین تولید، ضعف و کندی رشد اقتصادی کشور می‌نماید.

- پلانگذاری وظایف مشخصی را برای رشد اقتصاد ملی در برابر جامعه قرار می‌دهد، از قبیل افزایش سطح تولیدات داخلی، اعم از زراعتی و صنعتی، حمایه آن در برابر اموال خارجی و تنظیم امور تجارت داخلی و خارجی و غیره.

به همگان معلوم است که تعقیب سیاست غلط تجارتی درهای باز، عدم حمایه دولتی از صنایع داخلی، فرار اسعار، ترویج روزافزون قاچاق، خیانت‌ها و چپاولگری‌های ده‌ها نمایندگی انحصارات غارتگر امپریالیستی و صدها تاجر خارجی ئ تجار داخلی دلال امپریالیزم (کمپرادور)، موجودیت دسایس و سو استفاده‌های گوناگون در صادرات اموال داخلی ... و غیره همه عواملی‌ست که در برابر رشد اقتصادی کشور موانع بزرگی می‌باشند.

- در پلانگذاری آگاهانه، تنظیم تولید به شکل تخیلی صورت گرفته نمی‌تواند. مثلاً ما نمی‌توانیم فابریکات را بدون تدارک مواد خام احداث نماییم و یا در پلان سالانه به‌سادگی رقمی را بگنجانیم، مانند ده مرتبه افزایش در تولید پاپوش در صورتی که

د پاکستان د «جنګ» د ورځپانی د غلطو

شایعاتو تردید

له پیښور نه اطلاع راغلی ده چی د پاکستان د «جنګ» اخبار د چهارشنبه د ورځی د اکتوبر د دیرشمی نیټی په ګڼه کی داسی لیکلی دی چه: «په افغانستان کی د خان عبدالغفار خان د اعتراض وړ فعالیتونو په مقابل کی سختی مظاهری شویدی ... مظاهره کونکو د افغانستان له حکومت نه غوښتی دی چه خان عبدالغفار له افغانستان نه ژر تر ژره وباسی ... د افغانستان خلک د پښتونستان له مسالی سره علاقه نلری ... د افغانستان دوو جریدو «پرچم» او «افغان ملت» په خپلو خپرونو کی د خان عبدالغفار خان په لمسونکو فعالیتونو باندی سخت انتقاد کړی دی او ... دغو جریدو له حکومت څخه غوښتنی کړیدی چه خان عبدالغفار خان په فوری ډول له افغانستان نه وباسی ... ».

پرچم د «جنګ» د نماینده دغه طفلانه او بی شرمانه دروغ په کلکه سره ردوی. په افغانستان کی د خان عبدالغفار خان په مقابل کی هیچیری، هیڅ ډول مظاهره نه ده شوی. د افغانستان خلک د پښتونستان د ملی مشر وجود ته په خپل هیواد کی په درنه ستر ګه ګوری او لمانځنه یی کوی. د افغانستان ټول مترقی او وطن پرست خلک د پښتونستان موضوع یوع عادلانه او د حق تعیین سرنوشت پر اساس مسأله ګڼی، چه باید د پښتونستان د خلکو له غوښتنی سره سم حل شی. پرچم په خپلو بیلو بیلو ګڼو د پښتونستان د حق د مطالبی تینګ ملاتړ کړی او کوی یی. د پرچم ملګری په اولسی جرګه کی او له اولسی جرګی نه د باندی د پښتونستان د پاره مبارزه د خپلی ملی او بین‌المللی وظیفی جز ګڼی او د پاکستان د تبلیغاتی منابعو دغه له حقیقت نه لری پروپاګند سخت غندی او پدی وسیلی خپله کلکه خواشینی څرګندوی.

روابط اقتصادی افغانستان و اتحاد شوروی

ترقی‌خواهان «دموکراتیک خلق افغانستان» وظیفه ملی و وطن‌پرستانه خود می‌دانند که کمک‌های بلا قید و شرط و مساعد را نسبت به افغانستان که با منافع و مصالح خلق و وطن ما وفق داشته باشد و در جهت اتخاذ سیاست صلح‌جویانه مستقل ملی، ایجاد اقتصاد ملی و تأمین استقلال اقتصادی و بهبود سطح زندگی و رفاه مردم کمک کند، به‌طور عینی و بر ملاک مصالح ملی مورد مطالعه قرار داده و از آن استقبال و تقدیر نمایند که اینک روابط اقتصادی افغانستان – شوروی مورد بررسی قرار می‌گیرد.
مآخذ مقاله حاضر: نشرات وزارت پلان و سایر نشرات پخش شده در داخل کشور.

روابط اقتصادی بین افغانستان و اتحاد شوروی در نخستین سال‌های استقرار حکومت شوروی و در زمان اوج گیری مبارزه ضد استعماری ملت افغانستان به خاطر استقلال خویش و رهایی از قید اسارت امپریالیزم انگلیس آغاز گردید. تأسیس و تحکیم مناسبات دوستانه دو کشور، به آزادی و استقلال وطن ما کمک شایانی کرد.

امضا اولین قرارداد دوستی بین شوروی و افغانستان به تاریخ ۲۸ فبروری ۱۹۲۱ واقعه مهمی در روابط دو کشور بشمار می‌رود که به تأسی از آن حکومت شوروی برای اولین سفیر خود در افغانستان متحدالمالی را که تحت نظر مستقیم ولادیمیر ایلیچ لنین تدوین شده بود، ارسال داشت. درین متحدالمال سیاست مربوط به شوروی در مورد افغانستان تشریح شده است و از جمله اشعار می‌دارد: «سیاست ما سیاست صلح و همکاری بین تمام ملت‌هاست. حالا که ملل شرق به‌مثابه ملل کشورهای عقب افتاده ستم اقتصادی خارجی را به نحوی دردناک احساس می‌کنند، روسیه شوروی سوسیالیستی دوست طبیعی آن‌هاست، سیاست ما در شرق تجاوز کارانه نیست. سیاست ما سیاست صلح‌دوستی است ...»

سپس خطاب به سفیر شوروی مقیم کابل گفته می‌شود: «هدف اساسی فعالیت شما در کابل باید توسعه دوستی ما با افغانستان باشد. منظور از دوستی همکاری متقابل است و ما بر اساس تمایل خود در زمینه کمک به پیشرفت و ترقی کشور دوست ما افغانستان آماده‌ایم که درین عرصه صلح آمیز تمام کمک‌های را که از دست ما ساخته است به آن کشور نماییم. شما باید خواست‌ها و احتیاجات افغانستان را بررسی کنید و تمایل دولت افغانستان را برای ما روشن سازید تا بتوانیم در جریان اجرای قرارداد روسیه و افغانستان به‌قدر وسیع و امکان خود به رشد و ترقی آن مساعدت نماییم ...»

در قرارداد ۱۹۲۱، درین سند تاریخی صریحاً گفته می‌شود که این قرارداد «به‌منظور تحکیم روابط دوستانه روسیه و افغانستان و حفظ استقلال واقعی افغانستان به امضا می‌رسد.» واقعاً با انعقاد آن دورنماهای وسیع همکاری بین دو کشور فراهم آمد. حکومت شوروی در اولین سال‌های موجودیت خود، باوجود اینکه به مشکلات زیادی ناشی از جنگ امپریالیستی و مداخله مسلحانه خارجی و جنگ‌های داخلی مواجه بود – در هنگام انعقاد قرارداد متعهد گردید، به افغانستان که در وضع دشواری قرار داشت کمک اقتصادی مبذول دارد. بر طبق آن امدادی به‌اندازه یک ملیون روبل طلا (که در آن زمان کمکی قابل ملاحظه بود) به افغانستان واگذار گردید. لوازم و تجهیزات برای تمدید سیم تلفون کوشک – هرات – قندهار – کابل، و کابل – مزار شریف تحویل داده شد و در ساختمان بعضی تأسیسات دیگری نیز کمک‌هایی صورت گرفت.

دولت شوروی با واگذاری برخی امتیازات به تجار افغانی موافقت نمود و به افغانستان اجازه داد که اموال صادراتی خود را بلا مانع وارد اتحاد شوروی نماید. دولت شوروی همچنین عوارض گمرکی بر محصولات مهم صادراتی کشور مانند پوست قره قل، پوست گوسفندی و پشم را ملغی ساخت.

همچنان برای کشور ما از طرف جمهوری شوروی این حق قایل گردید تا اموالی که از آن کشور و کشورهای دیگر اروپایی خریداری می‌شد، بدون تأدیه هیچگونه محصول و عوارض به‌طور ترانزیت از طریق اتحاد شوروی آزادانه حمل گردد. علاوتاً اولین ایستگاه

و تحمل، نرمش و گذشت و فروتنی و پی گیری و هشیاری لازم است.

- برای نیل به تأسیس اتحادیه باید حدود مسایل صنفی و محصلی و مسایل سیاسی و ایدیولوژیک رعایت گردد. اگر در قدم اول این نکات رعایت می‌شود آنوقت هم زمینه اتحاد و هم شرط تشکیل اتحادیه محصلان آماده می‌گردد.

من‌حیث پرنسیپ وظیفه مبرم و دائمی محصلان آگاه و وطن‌پرست است که در راه تشکیل سازمان‌های محصلان بهر شکل و اسمی که امکان آن وجود داشته باشد، حتی الوسع سعی نمایند.

استقلال سازمان‌های صنفی محصلان:

برای تشکیل سازمان‌ها (اتحادیه‌ها) باید این اصل جدا در نظر گرفته شود که سازمان محصلان سازمانی است صنفی و متعلق به همه محصلان. اساساً استقلال از خصوصیات اصلی سازمان‌های صنفی است و به هیچ حزب و سازمان سیاسی تعلق ندارد. بنا بر این باید در تشکیل سازمان محصلان نکات زیرین در نظر گرفته شود.

- برنامه و اساسنامه و مشی سازمان محصلان نسبت به حزب سیاسی تفاوت دارد،
- جلسات و کنگره‌های سازمان به‌صورت خاصی غیر از شکل حزبی دایر می‌گردد،
- هیچ حزب سیاسی حق ندارد که سازمان محصلان را به‌مثابه «تکیه گاه، نیروی احتیاط و نیروی معاون» و برای پیشبرد سیاست خود مورد سو استفاده قرار دهد و شعارهای بخصوص سیاسی و نظرات ایدیولوژیک خود را بالای سازمان محصلان تحمیل کند. معهذا باید خاطر نشان ساخت که در سازمان محصلان گروه‌های مختلف سیاسی نه تنها کاملاً حق شرکت را دارند، بلکه به‌مثابه عناصر آگاه در تشکیل و رشد سازمان نقش فعالی را ایفا می‌کنند. ولی باید آنان و تمام اعضا و فعالین و مسؤولین منتخب محصلان بین هدف‌های سازمانی و سیاسی و سازمان محصلان فرق قایل شوند و این فرق را در عمل صمیمانه و با دقت رعایت کنند.

رعایت دموکراسی در سازمان محصلان:

برای تشکیل سازمان باید در نظر گرفت که سازمان صنفی اساساً یک سازمان دموکراتیک می‌باشد، لذا ایجاب می‌کند که محصلان چه در وضع کنونی و چه در صورت تشکیل سازمان به نکات آتی عطف توجه کنند.

- تمام مقام‌های اجرایی، انتخابی باشد و این مقام‌ها در کنگره‌ها به انتخاب کنندگان خود گزارش بدهند.
- رأی اکثریت باید رعایت شود.
- همچنان شرایطی فراهم گردد که اقلیت بتواند آزادانه نظر خود را بیان کند.
- سازمان محصلان حتی‌الامکان باید آن‌چنان خط مشی و روش اقناعی را تعقیب کند و آن‌چنان شعاری بدهد که مورد قبول و پشتیبانی اکثریت عظیم توده محصلان قرار گیرد.

مسایل صنفی و محصلی:

یکی از مهم‌ترین و عمده‌ترین مسایلی که هر روز محصلان به آن روبرو می‌باشند، عبارت از حل مسایل صنفی محصلان است. شرکت در مبارزات صنفی محصلان به خاطر تأمین شرایط بهتر تحصیل و کار و زندگی وظیفه محصلان آگاه پیشاهنگ و وطن‌پرست است. هستند عده‌یی از محصلان دارای تمایلات سیاسی که از شرکت در مبارزات صنفی خود داری می‌کنند و یا شتابزدگی و تند خویی، خشونت و خود ستایی و غرور نشان می‌دهند و کوشش می‌کنند که بدون در نظر گرفتن وضع فکری اکثریت محصلان مبارزات صنفی را بچگانه تلقی کرده و با دادن شعارهای انقلابی گرانه جریان مبارزه صنفی را به چپ روی و ماجراجویی بکشانند و در نتیجه به جنبش محصلان لطمه بزنند و به آسیاب ارتجاع آب بریزند.

باید خاطرنشان ساخت که مبارزه صنفی و سازمان صنفی محصلان به‌صورت اتحادیه‌ها و کلوپ‌ها و غیره وسیع‌ترین قشر محصلان را حتوا می‌کند و به اکثریت محصلان ساده و بی‌علاقه به سیاست امکان می‌دهد که در مکتب سازمان به اهمیت مبارزه و کار دسته‌جمعی در راه خواست‌های خود با تجربه شخصی معرفت حاصل کنند و به‌تدریج در راه خواست‌های عمومی سیاسی تمام خلق گام بردارند و شعور سیاسی آنان ارتقا یابد و به فعالیت سیاسی بپردازند.

مبرم‌ترین و عمده‌ترین شعار صنفی محصلان کشور تشکیل اتحادیه محصلان است!

مسایل سیاسی و ایدیولوژیک و فعالیت سیاسی و حزبی محصلان:

در دوران معاصر هیچ فردی از افراد و هیچ سازمانی از سازمان‌های صنفی، اقتصادی و اجتماعی و غیره از سیاست و فعالیت سیاسی برکنار مانده نمی‌توانند. این مسأله بخصوص در کشور کم رشد ما افغانستان، که روشنفکران و در صف مقدم آن محصلان نقش بسیار مهم و مؤثری در مبارزه ضد استبداد و ضد ارتجاع و ضد استعمار و در جنبش آزادیبخش ملی و دموکراتیک ضد امپریالیزم و ضد فئودالیزم داشته و دارند، کسب اهمیت می‌کند. شرکت فعال محصلان در مبارزات انتخاباتی، در اعتصابات، در میتینگ‌ها و در تظاهرات ضد استبداد و ضد فرهنگ استعماری و در مبارزه عمومی مردم افغانستان به خاطر آزادی و استقلال و دموکراسی موجب افتخار و سرور همگان است. بنا بر این مسأله بر سر شرکت با عدم شرکت محصلان در سیاست و فعالیت‌های سیاسی که در بالا تذکر یافت نیست. مسأله بر سر حدود آن است.

لذا نکته جدی برای رشد جنبش محصلان عبارت از رسیدن به این حدود منطقی است که باید تا آن حدودی در میان محصلان فعالیت سیاسی کرد و آن‌چنان شعارهای سیاسی را مطرح ساخت که از یک سو برای اکثریت قابل فهم باشد و از سوی دیگر اکثریت را به فعالیت سیاسی وادارد. متأسفانه بنا بر تحریکات غیراصولی و نادرست گروه‌های سیاسی عوض اینکه محصلان آگاه در گام اول به جهت اتحاد و همبستگی و تشکیل اتحادیه محصلان رهنمایی شوند، بیشتر چنان شعارهای سیاسی‌یی را به آنان «دستور» می‌دهند که نه از عهده انجام آن بر می‌آیند و نه اکثریت محصلان را به خود جلب کرده می‌توانند.

نتیجه این شیوه نادرست همان است که در میان محصلان پوهنتون کابل وقتاً فوقتا در عمل به مشاهده می‌رسد و باعث بدبینی، بی‌اعتمادی و نفاق در میان محصلان می‌گردد و متأسفانه یک عده محدود محصلان ناآگاهانه علیه محصلان آگاه و وطن‌پرست و فعالین، دست به افشاگری، علنی گری و فحش گویی می‌زنند و یکدیگر را تخریب می‌نمایند و نهضت را بدنام می‌سازند و ارتجاع وحشی کشور را دلشاد و کار پولیس را آسان می‌کنند.

مبتنی بر این اصل که هرگز نباید از توده‌ها جدا شد، رمز پیروزی در کار توده‌ای و از آن جمله در میان محصلان، پیشاهنگ بودن در جریان و جدا نشدن از آن است. اصول مبارزه حکم می‌نماید که در انتخاب شعارها و اشکال مبارزه و زمان و غیره باید شرایط عینی و ذهنی اکثریت بزرگ کتله‌یی را که باید در مبارزه شرکت کنند، در نظر گرفت. انتخاب نابهنگام و شور و هیجانات بی‌موقع، به‌پیش کشیدن شکل نامناسب و پیش از وقت مبارزه زیانش بسیار بیشتر از سودش است.

بدین جهت ضرورت ایجاب می‌نماید که در هنگام دادن شعارهای سیاسی و ایدیولوژیک (که اختلاف درین مسایل طبیعی و بدیهی است) باید به‌طور عمده روی مسایلی تکیه شود که نزدیکی و اتفاق نظر وجود داشته باشد. به عبارت دیگر اینکه شعارهای سیاسی و اتخاذ موضع سیاسی باید روی نظریات کلی و مشترک اکثریت قاطع محصلان ترتیب و تنظیم گردد.

در شرایط کنونی باید شعارهای اساسی و مبرم محصلان و جوانان کشور ما شعارهای مشترک زیرین باشد.

- دفاع از آزادی، استقلال ملی و دموکراسی.
- دفاع از اصول دموکراتیک قانون اساسی و مبارزه علیه قوانین ضد آن.
- مبارزه علیه استعمار فرهنگی و ارتجاعی.
- تشکیل جبهه واحد در جنبش محصلان و جوانان خاصتاً و جبهه متحد دموکراتیک و ملی ضد ارتجاع داخلی و ضد امپریالیستی عموماً.

در اوضاع و احوال کنونی تأکید بالای شعارهای دیگر سیاسی و ایدیولوژیکی باعث جدایی محصلان از جنبش می‌گردد.

در مسایل مورد اختلاف می‌توان از طریق بحث دوستانه و تبادل نظر مشورتی، توأم با روش اقناعی و دموکراتیک و با حوصله و ارایه دلایل علمی و منطقی و مترقی، بدون جانبداری‌های متعصبانه و یکطرفه و صف بندی‌های بچگانه، نقاط مشترک را با حفظ نقاط اختلافات سازمانی، ایدیولوژیک و سیاسی پیدا کرد و بر اساس آن در راه تحقق شعارهای فوق سعی فراوان مبذول داشت.

در خاتمه به کمال مسرت اعلام می‌داریم که هم اکنون اتفاق نظری و عملی که میان محصلان پوهنتون ها و هم همبستگی اکثریت قاطع محصلان که در تجلیل خاطره جنبش سه عقرب به وجود آمده بی‌سابقه است. ولی متأسفانه بازهم گاه‌گاهی کین و نفرت و عقده‌های شخصی و بلند پروازی‌های سیاسی و ایدیولوژیک و کج‌روی‌ها و شعارهای شخصی و غرض آلود که خواست ارتجاع سیاه کشور و هواداران امپریالیزم است، دیده می‌شود. به هر حال این آقایان «رهبران» خودساز خارج از توده محصلان پوهنتون و جدا از خلق‌ها، باید بدین نکته توجه بفرمایند که نه تنها مسؤولیتی در برابر توده محصلان جوان کشور و جنبش محصلان دارند، بلکه در مقابل ملت و خلق افغانستان نیز داری مسؤولیت سنگینی استند و فردا روز قضاوت فرا می‌رسد و هر کسی که ضد جنبش و ضد آزادی و ضد اتحاد اقدام کرده باشد، محکوم قرار خواهد گرفت.

محصلان آگاه و وطن‌پرست!

نظم و وحدت عملی که بخصوص در روزهای اخیر در نهضت اعتصابی در میتینگ‌ها و در تظاهرات ض قانون پوهنتون ها به خاطر دفاع از حقوق صنفی و آزادی‌های دموکراتیک تان در بین شما به وجود آمده، امید بخش و شایان تحسین همگان است و همه به این امید دارند که تا در آینده به خاطر شعارهای عمده و مبرم و مشترک و عمومی صنفی و سیاسی‌تان وحدت عمل بازهم عمیق‌تر و همه جانبه تری در میان شما برقرار گردد و نفاق افگنان و فتنه انگیزان و مرتجعان توفیق نیابند که اتحاد و همبستگی شما را برهم زنند. شرط کامیابی شما اتحاد شماست!

درین مبارزه مردم با شماست و بدون شک راه پیروزی بروی شما هموار می‌گردد! (ص ۴)

از آثار مترقی

تئوری علمی تکامل اجتماعی

-۲-

شیوه تولید به‌مثابه اساس مادی زندگی جامعه

موضوع عمده ماتریالیزم تاریخی عبارت از این است که شیوه تولید نقش تعیین کننده را در تکامل جامعه دارد.

عمل تولید فقط می‌تواند با موجودیت شرایط معینی صورت گیرد که این شرایط عبارت‌اند از محیط جغرافیایی و جمعیت، قبل از اینکه به مطالعه نقش تعیین کننده شیوه تولید در تکامل جامعه بپردازیم، بهتر است که نقش این شرایط در حیات اجتماعی نشان داده شود.

۱- نقش محیط جغرافیایی و توده‌های مردم در تکامل جامعه:

الف: محیط جغرافیایی و جامعه:

طبیعتی که جامعه را احاطه می‌کند یعنی آب و هوا، خاک، کوه‌ها، دریاها، معدن، نباتات و حیوانات و غیره عبارت از محیط جغرافیایی است. محیط جغرافیایی شرط لازمی برای فعالیت تولیدی انسان می‌باشد، چه بدون ارتباط و تأثیر متقابل انسان و طبیعت هیچ نوع فعالیت تولیدی نمی‌تواند صورت گیرد.

محیط جغرافیایی دو نوع تأثیر را می‌تواند بر تکامل جامعه وارد آورد، یعنی شرایط مساعد طبیعی مثلاً وجود معادن، جنگلات، دریاها، اقلیم سالم و غیره به تکامل جامعه کمک می‌نماید در حالی که شرایط طبیعی نامساعد اثرات منفی در تکامل اجتماعی وارد می‌آورد. مثلاً عدم موجودیت معادن رشد صنعتی را بطی می‌سازد و اقلیم نامساعد و بی‌اندازه خشک از رشد زراعت جلوگیری می‌نماید و غیره.

محیط جغرافیایی چون اهمیت بزرگی در تکامل اجتماعی دارد، بنا بر آن عده‌یی از جامعه شناسان ارزش بی‌اندازه به نقش آن قایل می‌گردند و برین عقیده‌اند که یا این محیط در مجموع خود تعیین کننده تکامل اجتماعی است و یا عناصری از آن مانند اقلیم، دریاها و غیره.

مبرهن است که چنین اعتقادی به عامل جغرافیایی از نظر علمی کاملاً بی‌اساس می‌باشد، زیرا به این سؤال جواب گفته نمی‌تواند که تکامل اجتماعی تحت تأثیر چه عواملی صورت می‌پذیرد. همچنین این موضوع را نیز در نظر نمی‌گیرد که محیط جغرافیایی به‌مراتب بطی‌تر از حیات اجتماعی تغییر می‌کند، لذا این محیط نمی‌تواند زندگی اجتماعی را تعیین کند. مثلاً در اتحاد شوروی در مدت صد سال اخیر شرایط طبیعی تقریباً تغییر نکرده است، در حالی که ظرف همین مدت جای نظام فئودالی را نظام سرمایه داری و جای سرمایه داری را نظام سوسیالیستی گرفته است و اکنون با موفقیت به مراحل عالی‌تری تکامل می‌نماید.

معهذا معلوم است که محیط جغرافیایی نقش تعیین کننده را در تکامل اجتماعی ندارد باوجود اینکه شرط لازمی حیات اجتماعی می‌باشد اما محیط جغرافیایی فقط می‌تواند تکامل جامعه را تسریع و یا کند نماید.

ب: جمعیت و جامعه:

از آنجایی که تولید بدون وجود انسان نمی‌تواند صورت بگیرد و در اثر کار و زحمت انسان‌هاست که طبیعت مقهور گردیده و در خدمت انسان در می‌آید، پس شرط ضروری دیگر حیات مادی جامعه، جمعیت می‌باشد. چه تعداد کمتر یا بیشتر جمعیت، رشد سریع یا بطی آن می‌تواند در شرایط معینی، تکامل جامعه را سریع یا بطی سازد. ولی باید گفت که جمعیت نیز مانند محیط جغرافیایی نقش قطعی و تعیین کننده را در تکامل اجتماعی ندارد، مثلاً پاکستان که به‌طور متوسط در هر کیلومتر مربع در حدود یکصد نفر جمعیت دارد از لحاظ رشد اقتصادی از کشور آمریکا که تعداد جمعیت آن به‌طور متوسط در هر کیلومتر مربع ۲۵ نفر می‌باشد، به‌مراتب عقب‌مانده‌تر است و تعداد جمعیت متوسط در هر کیلومتر مربع اتحاد شوروی از آمریکا هم کمتر است، اما از لحاظ تکامل اقتصادی به‌طور روز افزونی بر آمریکا سبقت می‌جوید.

پس می‌توان چنین نتیجه گرفت که جمعیت و رشد آن تعیین کننده حیات اجتماعی نبوده برعکس خود آن مربوط به خصلت نظام اجتماعی می‌باشد.

نمایندگان مکتب مالتوس (مالتوسیانیزم) که نمونه‌یی از جامعه ارتجاعی بورژوایی است، بیان می‌دارد که جریان تکامل اجتماعی مربوط به رشد جمعیت می‌باشد. مالتوس، اقتصاد دان و کشیش انگلیسی «تئوری» یی را به وجود آورد که بر اساس آن رشد جمعیت و تولید مایحتاج زندگی تناسبی با همدیگر ندارند، به عقیده مالتوس جمعیت به‌مراتب سریع‌تر از تولید مایحتاج زندگی رشد می‌نماید و همین امر است که باعث فقر، گرسنگی، بیکاری و دیگر محرومیت‌های زحمتکشان می‌شود. مالتوس راه نجات ازین محرومیت‌ها را نیز پیشنهاد می‌کند و آن خود داری از ازدواج (ص ۴)

از (ص دوم)

روابط اقتصادی افغانستان...

اکنون از آغاز برقراری روابط دوستانه بین اتحاد شوروی و افغانستان، پنجاه سال می‌گذرد. طی این مدت مناسبات دوستانه بین دو کشور از بوته آزمایش زمان بر آمده و دوستی خلق‌های دو کشور جنبه حیات بخشی را به خود گرفته است. بخصوص همکاری نزدیک اقتصادی و فنی بین کشور ما و اتحاد شوروی در اواسط سال‌های ۱۳۳۰ بسط و تحکیم بیشتر پیدا کرد.

از جهتی وضع بحرانی و خیلی عقب مانده اقتصادی، تمایل و مبارزه قشرهای مردم، هیأت حاکمه کشور را واداشت که در سیاست خود تجدید نظرهایی به عمل آورد و در زمینه توسعه روابط اقتصادی با اتحاد شوروی و سایر کشورهای سوسیالیستی اقدام کند و از سوی دیگر آمادگی این کشورها و بخصوص اتحاد شوروی جهت انجام کمک‌های اقتصادی و تخنیکی مساعد و بدون قید و شرط سیاسی که بر مبنای همزیستی مسالمت آمیز و اصول تساوی و عدم مداخله در امور داخلی، احترام متقابله و توجه به منافع هردو جانب استوار می‌باشد، امکانات آن را به وجود آورد که برای امور پلانگذاری و تحقق هدف‌های آن کمک‌های وسیع اتحاد شوروی جلب و جذب گردد. سهم کمک‌های شوروی در تمویل مصارف انکشافی دو پلان گذشته و همچنین پلان پنج‌ساله سوم مقام اول و برجسته‌ای را در زمره کمک‌های خارجی احراز می‌نماید و مساعدترین شکل کمک‌های خارجی می‌باشد. چنانچه از جمله ۷۰ فیصد مصارف انکشافی دو پلان که از طریق قرضه‌ها و امدادهای خارجی تمویل گردیده است، بـه‌تنهایی قرضه‌ها و امدادهای اتحاد شوروی ۶۷ فیصد آن را در پلان اول و بیشتر از ۶۰ فیصد آن را در پلان دوم احتوا می‌نماید. برای پلان سوم هم اکنون مجموعاً ۲۳۰/۵ ملیون دالر کمک و امداد آن کشور به‌منظور رشد اقتصاد ملی ما جهت استفاده به دسترس افغانستان قرار دارد که ۱۱۴ ملیون روبل معادل ۱۲۶، ۷ ملیون دالر آن بر طبق موافقت‌نامه جدید و ۱۰۳، ۸ ملیون دالر آن از ناحیه کمک‌های انتقالی پلان دوم به پلان سوم می‌باشد. این کمک‌ها با به‌صورت امدادهای بلاعوض و بخشش‌ها و یا قرضه‌های طویل‌المدت با ربع قلیل (۲ تا ۲، ۵ فیصد) به افغانستان واگذار گردیده و اکثراً از محل عاید حاصله از پروژه مربوطه تأدیه می‌گردد. شرایط قرضه‌ها خیلی سهل بوده و مطابق به پرنسیپ هایی است که برای قرضه‌های مساعد در شماره‌های چهارم و پنجم پرچم در مضمون «یک نظر اجمالی بر منابع مالی پلان ...» علما طرح و فورمولبندی شده است.

در طی دو پلان پنج‌ساله اول و دوم کشور از طریق کمک‌ها و امدادهای مساعد اتحاد شوروی «با وصف کارشکنی‌ها، سؤاستفاده‌ها، اختلاس‌ها و سو اداره پروژه‌ها از نظر اداری و بیروکراسی» کارهای قابل ملاحظه‌یی در زمینه آبادانی و رشد اقتصادی کشور، که بی‌سابقه می‌باشد، صورت گرفته است که ثمرات حقیقی آن عبارت است از صدها کیلومتر راه‌های اسفالت، ده‌ها هزار هکتار زمین اراضی آباد شده و تولید ملیون‌ها کیلووات ساعت برق در سال. در افغانستان کار ساختمانی ۵۸ دستگاه بزرگ با همکاری «همسایه بزرگ شمالی ما» انجام گرفته و می‌گیرد که نزدیک به ۳۰ موسسه آن تا حال مورد بهره برداری قرار گرفته که نقش بزرگی در زندگی مردم ایفا می‌نماید. در میان آن‌ها راه‌های موتررو از جمله راه‌های درجه یک در جهان، مؤسسات بزرگ صنعتی اولین رشته‌های جدید صنایع افغانستان و شبکه‌های آبیاری حایز مقام مهمی می‌باشند.

در امور راه‌سازی:

از آنجایی که افغانستان یکی از کشورهای معدودی است که دارای راه آهن نبوده و تمام حمل و نقل‌ها روی‌همرفته به‌وسیله موترهای باری انجام می‌گیرد و این در شرایط فعلی یگانه وسیله باصرفه برای کشور ما می‌باشد، تا زمانی که مناطق عمده کشور با جاده‌های موتررو و مدرن بهم مربوط نشوند، از یکسو احداث هیچ موسسه بزرگی عملاً ممکن نیست، چه ساختمان مؤسسات بزرگ مستلزم حمل‌ونقل صدها هزار تن مصالح و وسایل گوناگون است و از سوی دیگر طرق ارتباطی به‌منظور ایجاد روابط نزدیک بین مردم و تسهیلات در امر تجارت داخلی و تشبثات کوچک انفرادی ضروری می‌باشد. در طی دو پلان پنج‌ساله با کمک‌های وسیع اقتصادی و تخنیکی اتحاد شوروی درین زمینه پیشرفت‌های زیادی حاصل گردید و ازین طریق به‌تنهایی در حدود یک هزار و پنجصد کیلومتر سرک‌های کاملاً عصری اسفالت تا کنون احداث شده است و تکمیل می‌گردد، در حالی که قبلاً حتی ده کیلومتر سرک اسفالت مهم در سرتاسر افغانستان موجود نبود. درین جمله جاده‌های بزرگی نظیر راه بتونی تورغندی – هرات – قندهار، شاهراه کابل – پلخمری، راه پلخمری – شیرخان بندر و اکنون جاده پلخمری – مزار – شبرغان شامل می‌باشد.

ساختمان شاهراه موتررو که از یکی از بلندترین سلسله جبال‌های دنیا یعنی هندوکش می‌گذرد شاهکار راه سازی است و تکمیل آن اعجاب و حیرت عموم را بار آورد. این کار خلاق به جهان نشان داد که انسان با تکنیک نو در مبارزه با موانع طبیعی به چه موفقیت شگرفی می‌تواند نایل شود. کارگران دوران ساز افغانی و انجنیران و متخصصین فداکار شوروی در آنجا، در ارتفاع سه هزار و پنجصد متر، در شرایطی بسیار سخت، تونلی به طول قریب ۳ کیلومتر احداث کردند که حالا عبور و مرور بدون وقفه وسایط نقلیه را از کابل تا شمال کشور و من‌جمله شیرخان بندر (بندر قزل قلعه) مرکز مهم تجارتی کشور در هر موقع سال، تحت هر نوع شرایط جوی تأمین می‌کند.

شاهراه عظیم کابل – پلخمری که از دره‌های تنگ و برف گیر سالنگ، با شگافتن دل یکی از قلل جبال شامخ هندوکش سرکش و مغرور می‌گذرد، تحول بزرگی را در حیات اقتصادی و اجتماعی خلق‌های دو طرف هندوکش که خواست دیرینه و جز رؤیاهای آنان و تمام جامعه افغانستان بود، به وجود آورد. این جاده که در سال ۱۳۴۵ مورد استفاده قرار گرفت، فاصله بین کابل – پلخمری را به‌اندازه بیشتر از ۲۰۰ کیلومتر کوتاهتر ساخت و موجب آن گردید که هشت ساعت از وقت مسافرت بین این دو نقطه کاسته شود. البته صرفه جویی در استهلاک وسایل نقلیه و مصرف پترول و روغنیات نیز قابل محاسبه می‌باشد و رقم بزرگ عواید را در طول چند سال ارایه خواهد کرد. اکنون روزانه بیشتر از هزار وسیله نقلیه در تمام دوران سال ازین شاهراه بی‌نظیر عبور می‌نمایند که در مدت کوتاهی – کمتر از هشت سال – تمام مصارف ساختمانی خود را با وصف اینکه مبالغ زیادی از آن مورد حیف و میل بیروکرات‌های فاسد و رشوه ستان داخلی قرار گرفته است، برآورده می‌سازد.

پایان ساختمان جاده کانکریتی تورغندی – هرات – قندهار واقعه مهمی در حیات اقتصادی کشور ما بشمار می‌رود و ساختمان موفقیت آمیز آن حاکی از یک تجربه مثبت دیگر روابط حسن همجواری و نمونه دیگری از کمک‌های بی‌غرضانه اتحاد شوروی نسبت به افغانستان می‌باشد، این راه بتونی به طول قریب ۷۰۰ کیلومتر که از میان کوه‌ها و دشت‌های ناهموار می‌گذرد، با وصف عدم وجود هرگونه معلومات مقدماتی در باره قشر زمین، جریان رودها و شرایط جوی این منطقه افغانستان، از شروع ساختمان ابتکار متخصصین شوروی و مهارت تکنیکی کارگران افغانی را مورد آزمایش جدی قرار داد.

ساختمان این شاهراه از لحاظ مقیاس عظیم خود تا آن زمان برای کشور ما سابقه نداشت، در امتداد این جاده بزرگ ساختمان‌های مختلف مسکونی جهت حفظ و مراقبت مجهز به کارگاه و گاراژ و منابع آب و غیره بنا گردیده است.

در هرات و ساحل فراه رود دو هوتل بزرگ که هر یک مجهز به دستگاه‌های تولید نیروی برق، بخار کارخانه البسه شویی، رستوران‌ها و میدان‌های سپورتی، حوض آببازی برای مسافرین استند، با اتاق‌های راحت و متعدد هر یک به گنجایش پنجصد نفر مسافر اعمار گردیده است، این جاده عظیم که در پیشرفت و ترقی اقتصادی آینده سرتاسر افغانستان نقش بزرگی دارد، به انضمام تمام تأسیسات و ساختمان‌ها در امتداد آن که به مصرف مالی و امداد فنی بلاعوض کشور اتحاد شوروی تکمیل گردیده، به مردم افغانستان هدیه شده است. آنچه درین زمینه در خور یادآوری و قابل اهمیت می‌باشد نقش ارزنده کارگران و سازندگان افغانی در ساختمان این راه است که هم در جریان کار و هم در کورس‌های مخصوص، تخصص‌های مختلفی کسب کردند و در مدت کوتاهی تحت نظر متخصصین شوروی قریب هشت هزار نفر کارگر در ۵۸ رشته مختلف از راننده انواع وسایل گرفته تا تراشکار متخصص، تعلیم و تربیت فنی دیدند.

اهمیت اقتصادی جاده بزرگ موتر رو پلخمری – مزار – شبرغان و سهولت‌های را که این جاده پس از اکمال برای مردم به وجود خواهد آورد و اکنون با استفاده از تجارب راه سازی در افغانستان با همکاری اتحاد شوروی در دست ساختمان است، همه می‌دانند.

(باقی دارد)

محمد سلیم کارگر، نماینده کارگران فابریکه نساجی پلخمری بعد از اعتصاب ۱۵ عقرب کارگران خلاف قانون توقیف گردیده است.
(تفصیل خبر در شماره آینده)

از (ص اول)

نگاهی به پلان‌های اقتصادی...

تهیه چرم و ده‌ها عامل ضروری دیگر موجود نباشد، اما علی رغم آن در پلان پنج سال سوم افغانستان ارقام زیادی قید گردیده است که افزایش بزرگی را در تولیدات صنعتی و زراعتی از سال اول تا اخیر پلان نشان می‌دهد، در حالی که امکانات آن در اوضاع و احوال موجود ممکن نیست. مثلاً در تولید شکر ۳۳۴ فیصد و در تولید روغن نباتی ۳۰۵ فیصد افزایش در سال اخیر پلان (۱۳۵۰) نسبت به سال اول آن (۱۳۴۵) پیش‌بینی گردیده است. حالان که حقایق نشان می‌دهد که مواد خام هردو نوع تولیدات طی این مدت با این تناسب افزایش نخواهد یافت.

- یک اقتصاد پلان شده تناسب صحیح بین قیمت‌ها و مزدها را در نظر گرفته و آن را طوری تنظیم می‌کند که احتیاجات مردم از ناحیه مواد ضروری به‌طور روز افزونی تأمین گردد و سطح زندگی آن‌ها ارتقا نماید. کافی است بگوییم که از سال اول تا اخیر پلان پنج‌ساله دوم کلیه قیمت‌ها، بخصوص قیم مواد ارتزاقی از سه تا چهار مرتبه افزایش یافت در حالی که در میزان مزدها و معاشات بخصوص دستمزد کارگران کدام افزودی قابل ملاحظه‌یی به عمل نیامده است.

- اشتراک هرچه وسیع‌تر مردم در پیشبرد امور اقتصادی، تشویق کارگران و ایجاد فضای دموکراتیک در ساحه کار و جامعه، اجرای موفقیت آمیز پلان‌ها را میسر می‌سازد. ولی در شرایط کنونی جامعه ما مردم از فهم مسایل اقتصادی کشور و اشتراک فعال در آن‌ها دور نگه‌داشته می‌شوند. شیوه‌های استبدادی کار در همه جا معمول بود و فضای ساحه کار و فعالیت اقتصادی عمداً اختناق آور گردیده است.

- اداره صحیح امور اقتصادی و بکار بردند پرنسیپ های آن صحیحاً در امر پلانگذاری یکی از ضرورت‌های عینی اقتصاد ملی متوازن و پلان شده می‌باشد و این امر انتخاب درست پرسونل کار آزموده و صادق را در رأس شعبات مختلف امور اداره اقتصادی ایجاب می‌نماید. ما درین جا سؤالی را مطرح می‌نماییم که اداره شعب و رشته‌های مختلف اقتصادی در افغانستان آیا بدست پرسونل صالح و مناسب سپرده شده است؟ پاسخ ساده است: اگر باشد نادر خواهد بود.

- در نظر داشتن روابط متقابل پدیده‌های متنوع اقتصادی و ایجاد هماهنگی بین آن‌ها امری ضروری برای امور پلانگذاری بشمار می‌رود و اما در افغانستان تا کنون توجه لازم به این موضوع مبذول نگردیده است. به همین جهت یکی از عوامل به وجود آمدن سکتگی در کار تطبیق پلان‌های مطروحه همین است، مثلاً در پلان‌های اول، دوم و بیشتر در پلان سوم قسمتی از سرمایه گذاری‌ها به سرمایه‌های داخلی محول گردیده است، در حالی که از سوی دیگر پالیسی اقتصادی طوری

(ص ۴)

د کارخانی جشن

د بنار په خلکو کښی د کارخانی د پرانیستلو د جشن خبری خوری وی. هرچا به هر څه ویل او د جشن په باره کښې به یی خپل اوریدلی نوروته اورول.

ماشومانو به په بنوونځیو کښی، کارګرانو به په فابریکو کښی او بنځو به په کورونو کښې، د جشن په باره کښی مرکی کولی.

علی مراد حمال بیا تر تولو د جشن په مرکو مین وو، ځنګه چه د جشن نوم واخیستل شو د ده کوچنی سترګی به د پلن مخ په کاسه کی را و خرخیدیی د پیتی پوزی سور می به یی ورپیدی، پخپله کوسه ږیره به یی لاس را بنکود او په مغرورانه انداز به یی وویل: »دا جشن زمور دی، او مور دا کار خانه درولی ده.«

د دی وینا سره سم به علی مراد د خپلو لاسونو ورغوی چه د اوښ د تلی په شان د کار له زوره کلک شوی او بنوی شوی وو، ملګرو ته وښودل او دا حرکت به یی په یوه فاتحانه خندا پای ته ورساوه.

کله کله به یی لا خپلې زړی ځولی ته چه لکه د غنی جاله په تارونو کښی را بنده وه، اشاره وکړه او و به یی ویل: »ما دا چکمن د همدی کارخانی په جورولو کښی زور کړیدی.«

ځینی وخت به یی د خبرو په ترڅ کښې ستونی وپرسیده او د کوچنیو سترګو په تورو مریو کی د اوښکو کړی را پیدا شوی، دا وخت به علی مراد ته د خپل زلمی زوی قنبر مرګ ور په یاد شوی وو، قنبر په همدی کارخانه کښې تر واګون لاندی شو، علی مراد لا د اوښتی واګون تر درانه بار لاندی د قنبر زکیروی اوریدل او هغه وینی یی لا لیدلی چه د قنبر له خولی نه د ده د خمتا په خړ واسکټ را بهیدلی.

- اوه څومره بنه زوی مې وو ... څومره به یی زما خاطر ساته! ... یوه ورځ چه د خپلی مزدوری پنځه روپی خرڅی کړی وی، څومره مې وښکانځه، مګر دی بنده له حیا نه حتی خپل سر را پورته نکړ. زما تر مخ یی یوه ورځ له خپلی بنځی سره زړوری خبری ونکړی او زما له شرمه یی یو ځل خپل ماشوم ته ناز ورنکړ.

اوه، زه څومره غریب او بی کسه یم! زما قسمت څومره خوار دی او دا زه څومره بد مرغ او نامطلوب انسان یم! زه به دا پاتی عمر څنګه تیرومه او د خپلی بد مرغی داستانونه به چاته وایم، دا کوچنی ماشوم به څوک لویوی او دا ځوابه نږرور به په څه هیله صبرومه؟ قنبره، قنبره زویه! د خدای د پاره زه زه ډوبیرم!

تیر حوادث به د غلی مراد په خاطر کښی را وګرزیدل او ورپسی به د اوښکو سیلاب د ده د نری ژیری له سپینو ویښتانو نه د ده په شکیدلی ګریوان را خور شو.

زړه به یی تش کړ، خو د ده اوښکی به لکه د ثور باران کم دوامه وی او ژر به د ده په زړه کښی د نامیندی د تورو وریځو له شا نه د هیلو زرین لمر را وخوت، مسکی به شو او دا ساده جمله به یی له خولی را ووته: «که خدای کول په نیږدی وخت کښی به کارخانه چالانه شی.»

کله به چه له نورو مزدورانو سره مخامخ شو په ډیره سادګی کښی به یی دا زیری ورکاوه: ...«زمور او ستاسی ژوند به له دی کارخانی سره بالکل سم شی.»

ده دا مطلب د کارخانی د بنسټ ایښودلو په وخت کښی د کارخانی خاوند نه اوریدلی وو او کلک باور یی پی لاره، ده به دا هم ویل چه دا کارخانه زمور ده او ګټه به یی پخپله مور ته را ورسیږی. همدا هیله وه چه په علی مراد یی، سره له تولو بدمرغیو د خپل زلمی قنبر مرګ زغملی وو. د یکشنبی ورځ را ورسیده، د جشن ورځ او د مزدورانو د نیکمرغی ورځ (!) غلی مراد د خپل ښایسته لمسی سترګی په رنجو کړی، خپله زنګ وهلی زړه بیاتی یی را وایسته او د ښایسته ماشوم د سرو ویشتان یی د وتی په څیر ګرد وسکښتل، د قنبر د واده د شپی ګل سیب دسمال یی را ویوست او په سر یی ور وتاړه بیایی به غیږ کښی واخیست او د کارخانی په لور رهی شو.

خدایه، لکه چه را باندی ناوخته شویده، ګوره چه نقل یی لا نه وی ویشلی! اوچت اوچت ټهٔ خو د ځوانی تګ یی نه وو پاتی، هلک یی دروند شوی وو او سایی سوله.

ماشوم په توله لار کښی وخندل او له خوشالی نه یی د خپل نیکه په غیږ کښی توپونه وهل.

ځای ته را نیږدی شول، د کارخانی د ننوتلو په لار دوه کتاره وسله وال ژاندارم او پولیس ولاړ وو، هلته لری د کارخانی په مینځ کښی د جشن رنګین بیرغونه رپیدل د سړک په سینه باندی د ګرندیو موترونو پرله پسی بهیر را روان وو د دروازی په خوله کښی نا آشنا وګړی دریدلی وو او د میلمنو ټکټونه یی کتل.

- «خدایه دا به څوک وی!» علی مراد دا سړی پخوا هیڅکله دلته نه وو لیدلی. د هغو مزدورانو له جملی نه هیڅوک نه بنکاریدل چه دا کارخانه یی جوړه کړی وه. نجاران، خټګران، مستریان، حمالان حتی دریوران او کرین کاران هم نه لیدل کیده، د فابریکی د دروازی له خولی نه دانګړ یوه برخه څرګنده بنکاریدله، هلته ټول د خولیو او دریشیو خاوندان را ټول شوی وو، د جمعیت د خندی او شور آواز چه د لوډسپیکرونو له آواز سره یوځای شوی وو، تر عمومی سړکه پورې را رسیده.

علی مراد دروازی ته نیږدی شو خو د دروازی ساتونکو د هغه مخه ونیوله، ده نامنونکی زاری شروع کړی او د دروازی نظم ته یی صدمه ورسوله، د جنتی خلکو د مراسمو نزاکت، د یو بی ارزښته او بی حیثیت سړی له خوا خراب شو، د دروازی د ساتونکو حوصله یی تنګه کړه، سپاپانو ته اشاره وشوه، یو پریږ تور یخن پولیس را منده کړه او علی مراد یی داسی څپیړه وواهه چه لنګوتی یی یو ګز له سره لری ګذار شو، بل پولیس د شا له خوا ووا‌هه او د علی مراد خوارکی پر مخی ولویده، ماشوم لمسی یی له غیږی په ځمکه پریووت او سخته چیغه یی له خولی را ووته. د بیدفاع او نامیند مزدور ژبه ګونګه شوه او سترګی یی د اوښکو پردو پټی کړی.

هالته لری د موټرو د پارک شا ته شور ځور پورته شو، څو تنه مزدوران به منده د سرک مخی ته را ووتل او علی مراد یی له خپل لمسی سره د پولیسو له ډلی او تشریفاتو له سیمی نه ویوست. نندارچیان له ونو او د سیند د غاړی له جګ دیوال به چه د فابریکی د مراسمو د نندارې لپاره یی ختلی وو را بنکته شول او تر علی مراد را وخرخیدل.

سهراب د مزدورانو کړی ما ته کړه، را ننوت او په بیباکه اندازیی وویل: «کینه، دلته کینه، احمقه بودا! تمامه ورځ به دی مزدوران غولول چه دا فابریکه د تأسی ده.

واس پوه شوی چه دا فابریکه د چا ده! که نه یی پوه شوی، یو ځل بیا ورشه چه پوره دی پوه کړی.»

تولو مزدورانو وخندل.

علی مراد له غصی نه ډک سر را پورته کړ، کاته یی چه بد خولی او بی پروا سهراب مخامخ ورته ولاړ دی، بی کمیسه برکی واسکټ او هماغه پخوانی پیوندی پرتوګ یی او غوستی وو، د تورو سنیو پر توګانې یی تر زنګنو پوری را ځوړند او یو خیړن رنګه تورکر یی تر غاړی را تاو کړی وو، لویه خوله، تنګی سترګی او غټه ببره ککړی، پولادی متی او بیباکه آمرانه وزه.

علی مراد وار د واره زړه ور او سرکش سهراب وپیژانده او په ډک ستونی یی د لومړی ځل لپاره اعتراف وکړ:

- «تا ربښتیا ویل!»

سهراب سخت وخندل او سملاسه یی د واسکټ له جیبه یو موپی خیړن توتان را وایستل او د علی مراد لمسی ته یی به لمن کښی ور واچول او بیایی علی مراد ته وویل:

- وعده راکوی چه بیا به مزدوران نه غولوی!

- به به یی غولوم، اوس پوه شوی یم.

سهراب وخندل او به داسی حال کښی چه د علی مراد یتیم لمسی یی پخپل څټ باندی سپور کړ وی ویل:

«ته یوازی دومره ویلای شی چه سهراب زما د لمسی خر دی او بس .»

تولو کارګرانو په لوړه وخندل.

وروسته سهراب په جدی لهجه علی مراد ته دا خبره تکرار کړ: «دا کارګران هیڅکله مه غولوه، داسی لار ور وښیه چه دوی پخپله، خپله دنیا جوړه کاندی.»

علی مراد مزدورانو ته مخ را واړاوه:

- «راځی، راځی زامنو د کارخانی د جشن له سیمی را لری شی. دا کارخانه زمور نده او دا جشنونه د مزدورانو لپاره ندی جوړ شوی.»

سلیمان لائق

پرچم

د افغانستان د خلک دموکراتیک ګوند ګازار و خپروونکی

۲۰ عقرب ۱۳۴۷

م. ا. خیبر

قطع بمباران ویتنام

پیروزی جنگ عادلانه خلق ویتنام

بالاخره ایالات متحده آمریکا قبول کرد که بعد از سه سال و نه ماه در برابر اراده نشکستنی و خلل ناپذیر خلق قهرمان ویتنام سر تسلیم فرود آورد. بمباران هوایی و دیگر عملیات نظامی خود را از خشکه و بحر علیه جمهوری دموکراتیک ویتنام قطع نماید. همچنان آمریکا موافقه نموده که نمایندگان جبهه آزادی ملی ویتنام جنوبی و رژیم سیگون نیز در مذاکرات صلح پاریس اشتراک ورزند. این اقلام که جنگ ویتنام و مذاکرات صلح وارد می‌نماید، موفقیت بزرگی برای مرام صلح و پیروزی عظیم خلق ویتنام و نیروهای صلحدوست و ترقی خواه جهان محسوب می‌گردد، زمینه مساعدی را برای حل صلحجویانه مسأله ویتنام تهیه می‌نماید.

قطع بمباران و دیگر فعالیت‌های جنگی علیه ویتنام شمالی از یکطرف موجبات خوشی علاقه‌مندان صلح و دوستان واقعی مردم ویتنام گردیده است و از جانب دیگر نظر به سوابق ذهنی و مثال‌های عینی که مردم جهان از مانورهای سیاسی امپریالیزم دارند، باعث تبصره‌های زیاد و گوناگونی در محافل و کشورهای مختلف جهان نیز می‌باشد. عده‌یی از محافل و کشورها به این عقیده‌اند که قطع بمباران ویتنام در آستانه انتخابات ریاست جمهوری جز یک عمل موقت و تاکتیکی به غرض جلب و جذب آرا مردم آمریکا، که از جنگ ویتنام به ستوه آمده‌اند و فریب افکار عامه جهانیان چیز دیگری نیست. آن‌ها می‌گویند که اداره واشنگتن چندین بار مانور سیاسی نموده مردم را به خاتمه جنگ ویتنام امیدوار ساخته است، اما بعد از سپری شدن مدت کوتاهی نه تنها امیدواری مردم به یاس و ناامیدی مبدل گردیده، بلکه در پس پرده تبلیغات محدود ساختن جنگ همواره دامنه فعالیت‌های نظامی خود را وسعت داده است. هرچه باشد انکشاف بعدی ماهیت امر را روشن خواهد کرد و این اقدام آمریکا یکبار دیگر نیت محافل حاکمه آن کشور را در مسأله صلح و امنیت جهان و احترام به حقوق، استقلال و حاکمیت ملی دگر کشورها در معرض آزمایش قرار خواهد داد.

ولی، اگر وضع و عواملی که ایالات متحده آمریکا در تحت آن به این عمل مبادرت ورزیده به‌دقت مطالعه گردد (اعتراض شدید افکار عامه، انزجار روزافزون مردم جهان و آمریکا علیه جنگ ظالمانه ویتنام، تجرید سیاسی و اخلاقی، بدنامی، افتضاح و بدبینی که دز رهگذر پیشبرد این جنگ پلید عاید آمریکا شده، هکذا بدحالی اقتصادی و بار گران مالیات روزافزونی که بر مردم آمریکا نسبت تکافوی مصارف کمر شکن نظامی جنگ ویتنام تحمیل می‌گردد، تلفات سنگین مالی و جانی و شکست‌های پیهم نظامی و سیاسی که در عرصه‌های جنگ و سیاست نصیب ایالات متحده گردیده و می‌گردد و فوق همه شکست ناپذیری مقاومت قهرمانانه خلق ویتنام ...) همه دلالت بر آن می‌نماید که راهی که حزب بر سر اقتدار آمریکا در آن گام نهاده بازگشت ندارد.

خواست‌های عادلانه خلق ویتنام بسیار ساده و روشن است. مردم ویتنام می‌خواهند طبق معاهده ۱۹۵۴ ژنیو تمام نیروهای خارجی از ویتنام جنوبی خارج گردد، زمینه برای وحدت مجدد ویتنام مساعد شود و بمردم ویتنام فرصت داده شود که سرنوشت آینده خود را بدون مداخله دیگران طبق منافع خلق ویتنام تعیین نمایند، بی‌طرفی استقلال ملی و تمامیت ارضی ویتنام احترام گذارده شود. جبهه آزادی ملی ویتنام جنوبی که علی رغم موجودیت نیم ملیون عسکر مسلح و مجهز آمریکا در ویتنام جنوبی و صدها هزار عسکر رژیم سیگون و دیگر متحدین آمریکا بازهم بر ۵، ۴ حصه اراضی و نفوس ویتنام حکومت می‌نماید به حیث نماینده حقیقی و واقعی مردم ویتنام جنوبی به رسمیت شناخته شود.

خواست‌های فوق حق طبیعی هر ملت آزاد است و هر نوع تجاوز بر آن تجاوز صریح بر اعلامیه حقوق بشر، منشور ملل متحد و مواد و حقوق بین‌المللی محسوب می‌گردد. در آن صورت ملت حق و حتا وظیفه خواهد داشت که با استفاده از تمام امکانات و وسایل و کمک دوستان خود در راه این خواست عادلانه و انسانی خود مبارزه نماید، و عواقب وخیم آن متوجه ایالات متحده خواهد بود.

اکنون که نوبت حکمرانی به جمهوری خواهان رسید و »خر «دموکرات‌ها در پر مسئولیت‌ترین موقع زمام امور آمریکا را به »فیل «جمهوری خواهان تسلیم می‌دهد، دیده شود که زمامداران فعلی آمریکا الی زمان تسلیم کار به زمامداران جدید (۳۰ برج جدی) گام‌های بعدی را نیز در راه استقرار صلح در سرتاسر ویتنام بر خواهد داشت، یا اینکه مسئولیت اقدامات بعدی را به زمامداران منتخب خواهد گذاشت؟

آیا حکومت جدید در صورت به میراث بردن این پرابلم، راه سلف خود را در پیش خواهد گرفت یا اینکه راه عقل سلیم و احترام به افکار عامه جهان و استقرار مجدد صلح در ویتنام را تعقیب خواهد کرد.

هرگاه حکومت جدید آمریکا به مسئولیت خطیری که از ناحیه جنگ ویتنام متوجه آن است، توجه نکند و گام اولی را که برداشته شده تا سرحد اعاده صلح کامل و اخراج قوای آمریکا از ویتنام و گذاشتن ویتنام بمردم ویتنام تعقیب نه نماید، بادی را که دموکرات‌ها در وقت زمامداری خویش کشت نموده، توفان آن را جمهوری خواهان درو خواهند کرد.

اعتصاب متعلمان لیسه غازی

قراری که اطلاع گرفته‌ایم، متعلمان لیسه غازی، علیه مدیر لیسه مذکور دست به اعتصاب زده‌اند.

گفته می‌شود که موضوع بر سر نفاق افگنی و پخش افکار ارتجاعی اختلاس چوب، زغال سنگ و چوکی های کهنه و شکسته و استخدام چپراسی های لیسه به منزل شخصی و بکار های خصوصی می‌باشد.

متعلمان اظهار می‌دارند که وجدان متعلمی ما را این افکار ارتجاعی و اعمال فاسد کننده تکان داده و باید دست کسانی که باعث فساد روحی و تربیتی ما می‌گردند و در برابر منافع ملی کشور ما قرار می‌گیرند، از سر ما کوتاه گردد.

شهر پر افتخار هرات نیز

جنبش سه عقرب را تجلیل نمود!

اطلاعی می‌رساند که تظاهرات باشکوهی به مناسبت جنبش سه عقرب در شهر هرات، در این شهر پر افتخار فرهنگ باستانی افغانستان، این کانون تمدن کهن و با عظمت تاریخی کشور ما صورت گرفت.

تظاهرات خیابانی ساعت ۸ صبح از پارک شهر نو هرات به اشتراک هزاران نفر از کارگران، دهقانان، پیشه‌وران، شاگردان و روشنفکران وطن‌پرست و شهریان هرات آغاز گردید. تظاهرات توأم با میتینگ‌ها و ایراد بیانیه‌های پرشور و هیجان انگیز در جاده‌ها و چهار راهی‌ها و شعارهای: مرده باد ارتجاع، استبداد، استعمار و امپریالیزم! نابود باد فئودالیزم! پیروز باد خاطره تابناک شهیدان ۳ عقرب! ساعت یک و نیم بعد از ظهر خاتمه یافت.

اتحاد و همبستگی اشتراک کنندگان در تظاهر، مانند دیگر ولایات، موجب تقدیر و ستایش همگان قرار گرفت. شعارهای استوار باد اتحاد و همبستگی از هر طرف به گوش می‌رسید.

لاره

د خان خانیو نه څه نه جوړیږی
راځی چه یو کړو دا جلا کورونه
اوس د وینا سره عمل دی په کار
په تش ګفتار نشول دوا دردونه
ملګرو وګوری استبداد څه کوی!
ستره و باده خور وی مرګونه
زمونږ د خلکو په خولو او وینو
را پورته کیږی د ظالم قصرونه
لاره یوه ده د خلاصون ملګرو
چه سره یو شی دا خواره قومونه
بیا د بیوزلو د نجا لپاره
ټول شی، قربان کړی یو تر بل سرونه
راشی چه یو کړو لیونی ملګری
راشی کړی کړو دا خواره لاسونه

م – سنګر

(د لمړی مخی پاتی)

د اکتوبر د ستر سوسیالیستی ...

افغانستان یی د یو خپلواک هیواد په عنوان په نظر کښی نیو، دا موضوع من جمله د برست – لیتوفسک د سولی په ټرون کښی چه ۱۹۱۸ کال په مارچ کښی د شوروی جمهوری او آلمان تر منځ منعقد شوی وړ منعکسه شوه.

پدی ټرون کښی داسی ماده ځای شوی وه چه د هغی په موجب دواړو خواوی متعهدی شوی چه «د ایران او افغانستان سیاسی او اقتصادی استقلال او ارضی تمامیت ته احترام وکړی» او بیا د ۱۹۱۹ کال د مارچ به میاشت کښی شوروی حکومت له شوروی روسیی سره د سولی ټرون چه لنین له خوا تنظیم شوی ؤ د یو لیک په ترخ کښی د پاریس د سولی کنفرانس ته واستاوه او د هغه په اوله ماده کښی ښکاره شوی وو چه: ټول دولتونه په متقابله توګه تعهد کوی چه د قهریه قوت د توسل له لاری د افغانستان د حکومت د غورځولو نه ډډه وکړی.

د ۱۹۱۹ کال د اکتوبر ۱۴ ورځ چه په هغی کښی ولادیمیر لنین له لومړنی افغانی هیأت سره کتنه وکړه د ټل لپاره د افغان – شوروی روابطو په تاریخ کښی د دواړو هیوادونو تر مینځ د واقعی دیپلوماسی مناسباتو د برقرارۍ د ورځی په حیث ثبت شوی وه.

د افغانستان او شوروی اتحاد تر مینځ د دیپلوماسی روابطو د برقراری له لومړی ورځی نه را پدیخوا د دواړو هیوادونو مناسبات پراخ او پیاوړی شول.

د ۱۹۲۱ کال د فبروری په ۲۸ نیټه د افغانستان او شوروی اتحاد د نمایندګانو له خوا یو ټرون لاسلیک شو.

لنین د یوه پیغام په ترخ کښي اعلیحضرت امان الله خان ته ولیکل: »د شوروی روسی حکومت او د افغانستان علیه دولت په شرق کښي مشترکی ګټی لری. دواړه هیوادونه خپل استقلال ته ارزښت ورکوی او غواړی یوبل او ټول شرقی ملتونه مستقل او آزاد ووینی.

دواړه ملتونه نه یوازی د نورو علتو لپاره، بلکه پدی علت هم چه د افغانستان او روسیی تر مینځ داسی مسایل نشته دی چه د اختلافاتو موجب شی او حتی د افغانستان او روسیی په دوستی باندی سیوری واچوی. بو بل ته نیږدی کیږی، زړه امپریالیستی روسیه د تل لپاره محو شوه او ګاوندی نوی شوروی روسیه ده چه د شرقی ټولو ملتونو ته او په لومړی وار یی د افغانستان ملت ته د دوستی او وروری لاس ور وغځاوه، د لس هاوو کلونو په ترخ کښی، تر اوسه پوری دی دوستانه مناسباتو په بریالیتوب پراختیا موندلی ده.

د شوروی دولت سوله غوښتونکی او مسالمت آمیزه سیاست چه د ملی آزادی غوښتونکی نهضت د ملاتړ پر مبنا، د استقلال د احترام او د حقوقو د تساوی او په تیره زمونږ هیواد ته په دیارلسو روستیو کلونو کښی د شوروی اتحاد د بی شرط او قیده مساعد اقتصادی او تکنیکی مرستو به ترخ کښی د امپریالیزم خنډو نه په افغانستان کښی کمزوری کړیدی او کمزوری کوی یی. بلکه زمونږ په هیواد کښی یی د ملی اقتصاد د هستولو سره مرسته وکړه او د دواړو هیوادونو د ترقی له چاری سره کومک کوی په همدی جهت او د خپلو ملی ګټو په معیار، مونږ له شوروی اتحاد سره د افغانستان د ګټورو مناسباتو د لا زیاتی پراختیا طرفدار وو او یو، دا څکه چه له شوروی اتحاد سره د مناسباتو کمزوری کول چه د امپریالیستی او ارتجاعی محافل یی غوښتونکی دی، زمونږ ملی ګټو ته تاوان رسوی ددی مسالی بی تعصبه او سم درک او زمونږ د ملی منافعو پر اساس زمونږ د ویاړجن او محبوب وطن افغانستان د آزادی، استقلال، ترقی او پرمختګ لپاره یو حیاتی امر بلل کیږی.

مونږ د افغانستان د خلکو دموکراتیک ترقی غوښتونکی د اکتوبر د سوسیالیستی ستر انقلاب د یو غوښتونکی دی، زمونږ ملی ګټو ته پنځوسمی کالیزی به مناسبت، د ژوند به ټولو چارو کښی په مبارزه کی، د سولی او نوی مترقی نظام په جوړولو کښي د شوروی اتحاد د خلکو د لازیاتی کامیابی آرزو کوو او د دی تاریخی ورځی په مناسبت د شوروی اتحاد قهرمانو خلکو ته مبارکی ورکوو.

ژوندی دی وی افغان – شوروی خلکو دوستی!

از (ص ۳)

نگاهی به پلان‌های ...

است که زمینه برای تراکم سرمایه وجود ندارد. یا تمویل بعضی پروژه‌های شامل پلان از طریق منابع داخلی مالی پیش‌بینی شده، حالان که نظام مالیاتی طوری تنظیم نگردیده است که بتواند آن را تأمین نماید ... و غیره.

- توازن معقول در تعیین محل تمرکز نیروهای مولده، توزیع مواد، کار و منابع مالی در محلات و مناطق مختلف اقتصادی امری لازمی در پلانگذاری می‌باشد، اما در پلان‌های اقتصادی افغانستان، آن‌طوری که لازم است این نکته مراعات نگردیده. در میان مناطق مختلف افغانستان از نظر سویه انکشاف اقتصادی، سطح زندگی، سطح رشد نیروهای مولده و غیره تفاوت‌های بزرگی موجود است.

- در امر پلانگذاری احصاییه نقش عمده و اساسی دارد. بدیهی است که بدون یک مقدار حقایق و ارقام نمی‌توان پلان‌های کاملاً عملی را تنظیم کرد، اما در افغانستان ادارات دولتی و تشبثات خصوصی به آنچه تا کنون کمترین اهمیت قایل گردیده‌اند، احصاییه می‌باشد. اصلاً اعداد و ارقام محدودی که جمع آوری می‌گردد و به حیث احصاییه ها پذیرفته و نشر می‌گردد، فیصدی بیشتر آن واقعیت عینی ندارد.

- شرط ضروری اجرای موفقیت آمیز پلان‌های رشد اقتصادی‌ست که از منابع مالی و مواد، استفاده اقتصادی صورت گرفته و پرنسیپ های اساسی بررسی و کنترول قیمت‌های تمام شد، محاسبه تمام شد و غیره حین اجرای پلان از طرف مقامات مربوط مورد عمل قرار گیرد. اکنون به همه کس معلوم است که از منابع مالی، مواد و کار پروژه‌های ساختمانی شامل پلان در افغانستان چه سؤاستفاده‌های بزرگی به عمل آمده، اما مورد بررسی و هیچگونه بازپرسی قرار نگرفته است. درین جا هدف ما شمارش غارتگری‌ها، اختلاس‌ها و سؤاستفاده‌ها از بودجه دولت (کیسه ملت) نیست، چه این موضوعی است تا حدودی روشن و در نشرات پرچم و دیگر نشرات گوشه‌های از آن منعکس شده است. درین مقاله کوشش می‌شود آن جوانب پلانگذاری علمی که تا کنون نتوانسته است انعکاس درست و علمی در مطبوعات و اذهان پیدا نماید، نشان داده شود.

بخش دوم این مقاله (اصول پلانگذاری علمی) در شماره آینده تقدیم می‌شود.

س. ع. کشتمند

از (ص ۲)

تئوری علمی تکامل ...

و به وجود آوردن اولاد می‌باشد.

منظور از ایجاد این «تئوری» دروغین توسط مالتوس تطهیر سرمایه داری و موجه جلوه دادن مصائبی است که نظام سرمایه داری بر مردم زحمتکش تحمیل می‌نماید. بدین‌جهت «تئوری» مالتوس اکنون مورد استفاده وسیع بورژوازی ارتجاعی امپریالیستی قرار گرفته است تا به کمک آن سیاست خارجی غارتگرانه خود را تبرئه نماید. «تئوری» مالتوس اکنون علناً خصوصیت ضد بشری دارد. حال بر اساس این «تئوری» تنها توصیه نمی‌گردد که از ازدواج جلوگیری به عمل آید و یا تولید نسل محدود گردد، بلکه برین عقیده‌اند که برای نابود کردن زیادت نفوس از بمب اتومیک، سلاح باکتریولوژیک و وسایل دهشت آور دیگر کشتار جمعی بوده‌ها باید استفاده کرد.

اکنون دیری‌ست که علم و پرتیک «تئوری» مالتوس را از ریشه رد کرده است. مارکس در زمان خود نشان داد که در رژیم سرمایه داری علت فقر و گرسنگی زحمتکشان مربوط به قوانین طبیعی جمعیت نمی‌باشد، بلکه ناشی از ماهیت نظام سرمایه داری و از توزیع غیرعادلانه نعمات مادی درین نظام است، چه قسمت عمده‌یی از این نعم مادی را سرمایه داران تصاحب می‌نمایند، در حالی که زحمتکشان از بدست آوردن ضروری‌ترین مایحتاج زندگی محروم‌اند. رشد اقتصادی موفقانه اتحاد شوروی و دیگر کشورهای سوسیالیستی که در آن‌ها فقر، گرسنگی و بیکاری همراه با نظام سرمایه داری از جامعه طرد گردیده است و زندگی انسان‌ها روز بروز بهتر و مرفه‌تر می‌شود، بی‌اساس بودن نظر مالتوس را نشان می‌دهد.

لهذا نه محیط جغرافیایی و نه جمعیت علت قطعی و تعیین کننده تکامل اجتماعی می‌باشد، بلکه علت واقعی آن شیوه تولید نعم مادی است که به مطالعه آن در شماره آینده می‌پردازیم.

از (ص ۲)

مسایل جنبش ...

این‌ها توضیحات بسیار کلی و مختصری بود که در باره حل مسایل جنبش محصلان و به غرض نزدیک کردن نظریات و تحقق اتحاد و برای نیل به هدف‌های مشترک محصلان تقدیم گردید. به عقیده ما جنبش محصلان افغانی که دارای سنن پرافتخار پیکار اند و همیشه در سیر تاریخ نهضت رهایی بخش کشور فعالانه شرکت داشته‌اند، به آن درجه‌یی از رشد و پختگی رسیده است که محصلان بتوانند به مسایل خویش برخورد اصولی، پیگیر و دلیرانه کنند و به حل منطقی آن‌ها توفیق یابند.

درود پرشور به محصلان وطن‌پرست افغان که در راه آزادی و دموکراسی دلیرانه مبارزه می‌کنند!

دامتیاز خاوند او مسؤول مدیر: سلیمان لایق

تایپ متن فرهاد بارکزی، ویرایش: عمر فیض

مطبعه دولتی